

Skabelsestid 2015: Inspirationsmateriale

Skabelsestiden er en periode i kirkeåret fra 1. september . 4. oktober, hvor man sammen med kirker i hele verden opfordres til at markere, at Guds skaberværk er noget vi bekymrer os om og en gave vi gerne vil fejre. At skaberen har skabt en forunderlig verden og at vi tager opgaven med at forvalte den på os. I år vil vi gerne opfordre helt konkret til at gøre en eller flere af følgende ting:

1. Alternativ høstgudstjeneste med fokus på lokal og global høst
2. Klimaretfærdighed
3. Grøn spiritualitet
4. Aktiviteter med børn

Få inspiration til bønner, salmer, læsninger mm til brug i en gudstjeneste på side 5-10

Læs mere for inspiration til hvordan:

1. Høstgudstjeneste med fokus på lokal og global høst

Høstgudstjenester er en god gammel tradition, hvor man som kirker fejrer, at høsten er i hus og giver Gud tak for livets opretholdelse gennem jordens afgrøder. Men høst og høsttraditioner er meget anderledes i dag, end da man først begyndte at fejre høstgudstjeneste. I dag er det så langt fra alle mennesker, der lever af landbrug eller egne afgrøder. De fleste af os 'høster' alt, hvad vi har brug for i supermarkedet. Her er alle mulige varer tilgængelige for os på alle tider af året. Dem, der har plantet og høstet vores mad lever ofte meget langt væk fra os og vores eneste kontakt til dem er gennem mærkaterne på varerne.

Høsten er i dag både lokal og global.

Det betyder dog ikke, at moderne mennesker ikke har en forståelse for, hvor maden kommer fra og mange dyrker også jorden – i egne køkkenhaver, nyttehaver, byhaver, altandyrkning, osv. Så vi kender til høst, men det er på nye måder.

Jorden har brug for at vi passer på den. Når man selv dyrker afgrøder, får man ofte en kærlighed og respekt for jorden og en lyst til at passe på den jord, der giver os liv. Vi får en indsigt i årstidernes skiften og afhængigheden af solen og regnen, samspillet med bier, insekter og andre dyr på godt og ondt.

Prøv i en alternativ høstgudstjeneste at omhandle nogle af disse nye forhold:

- Sørg for at pyntningen af kirken afspejler gudstjenestens temaer og de nye virkeligheder:
  - I kunne f.eks. have mangoer, ananas og bananer fremme for netop at vise, at høsten kommer fra hele verden
  - Sørg for at de frugter og grønsager I pynter med er økologiske og/eller fair trade. Køb det evt. fra en gård tæt på jer.
  - Opfordre folk til at bringe deres egne afgrøder – fra haver, altaner, skoven, som de kan gå i procession med i starten af gudstjenesten.
- Inviter menigheden til at overveje vores relation til den mad vi lever af og hvor den kommer fra, hvem der har produceret den og under hvilke forhold. Dette kan tematiseres i prædikenen, salmerne og bønnerne (se f.eks. høstbøn i de 4 verdenshjørner længere nede)

- Afhold en brunch eller auktion efterfølgende af høstgaverne. Her kan I også bortauktionere lokal honning, genbrugsting, m.v. Overskuddet kan f.eks. gå til bønder i verdens fattige lande.

Og tænk på til næste år, om I skal dyrke en del af de arealer I måske har på kirkens grund, som konfirmander og mini-konfirmander, kirkens forskellige frivillige, spejdere og andre i lokalsamfundet kan have glæde af at dyrke og passe sammen. Afgrøderne (som kan være både blomster, krydderurter og grøntsager) kan man dele mellem sig og måske også bruge til næste års høstgudstjeneste.

Inspiration:

- "Høstgudstjeneste med lokale og globale perspektiver": Som optakt til Skabelsestiden 2014 fejrede Københavns Domkirke høstgudstjeneste i samarbejde med Grøn Kirke og Folkekirkens Nødhjælp d. 31. august. Både lokale og globale perspektiver var fokus for dagen, i en bysammenhæng, hvor de fleste jo høster deres frugt og grønt i supermarkeder. [http://www.gronkirke.dk/sider/nyhed/?tx_ttnews\[backPid\]=1157&tx_ttnews\[tt_news\]=2321&cHash=370c777daaf13e603d4eaaddd0cc1b9a](http://www.gronkirke.dk/sider/nyhed/?tx_ttnews[backPid]=1157&tx_ttnews[tt_news]=2321&cHash=370c777daaf13e603d4eaaddd0cc1b9a)
- Se forslag til bønner, salmer, læsninger mm til brug i en gudstjeneste fra side 5

2. Sæt fokus på klimaretfærdighed

De globale klimaændringer og mange miljø- og naturproblemer hænger stærkt sammen med vores forbrug og adfærd i de rige dele af verden gennem mange år. Direkte eller indirekte leder disse problemer til udnyttelse, uretfærdighed og ulige relationer både i forhold til Gud og i forhold til andre mennesker og medskabninger. Det er ikke nemt at rumme, hvor global verden er og hvor stor påvirkning vores hverdagsforbrug af rejser, madvarer, tøj, IT, dingener har på mennesker, dyr og planter på den anden side af kloden. Men ikke desto mindre, er det den virkelighed som vi lever og kirken kan være med til at sætte ord på problemerne, dilemmaerne og pege på håb, ansvar og handlemuligheder.

Overvej at sætte fokus på klimaretfærdighed ved:

- En gudstjeneste med fokus på retfærdighed og vores relation og opgave i forhold til 'næsten'. Det kan være en almindelig højmesse, men også en tema-gudstjeneste. Inviter menigheden til at overveje vores relation til vores næste. Dette kan tematiseres i prædikenen, salmerne og bønnerne.
- En tema-aften, hvor der afsættes god tid til dialog. Missions, udviklings- og nødhjælpsorganisationer som Folkekirkens Nødhjælp, Danmission og andre kan sætte konkrete ansigter og billeder på, hvordan mennesker lider under klimaforandringer og fattigdom i dag. Brug evt. en foredragsholder fra én af disse organisationer eller forhør jer om de har materiale I kan bruge.
- Hold en Fairtrade frokost eller et loppemarked, hvor overskuddet går til et fattigdomsprojekt.
- At deltage i Klimapilgrimsvandringen mod Paris. Se mere på www.klimapilgrim.dk
- Se forslag til bønner, salmer, læsninger mm til brug i en gudstjeneste fra side 5

3. Sæt fokus på Grøn spiritualitet

"Guds grønne katedral" – sådan omtaler mange det (manglende) kirkerum ved en udendørgudstjeneste, en pilgrimsvandring eller bare som en ærefuld betegnelse for Guds skaberværk. Naturen er for mange

mennesker et sted, hvor de oplever ro og mening og samhørighed med det skabte. Oplevelser i naturen kan åbne for livets store spørgsmål og åbne for en taknemmelighed over for Gud, som har skabt det hele. Naturoplevelser kan også vække en ansvarsfølelse for jorden. I kirken kan vi i bøn, meditation, retræter og pilgrimsrejser være med til at give sprog for sammenhængen mellem tro og ansvaret for naturen.

Overvej at sætte fokus på grøn spiritualitet ved:

- En udendørgudstjeneste med fokus på naturen, på Gud som skaber af den og vores ansvar for den. Inviter menigheden til at opleve Gud i naturen og overveje vores relation til Guds skabte verden og hvad naturen kan give os. Dette kan tematiseres i prædikenen, salmerne og bønnerne.
- At arrangere en pilgrimsvandring eller anden naturvandring, hvor der med fokus på naturen også er tid og plads til bøn og meditation.
- At deltage i Klimapilgrimsvandringen mod Paris. Se mere på klimapilgrim.dk
- Se forslag til bønner, salmer, læsninger mm til brug i en gudstjeneste fra side 5

Inspiration:

- **"Årstid og gudstjeneste" v. Ole Skjerbæk Madsen:**
Gør brug af naturens rytmer, naturens gaver og nadverritualet i høstgudstjenester, der både har fokus på tak og ansvar. Ole Skjerbæk Madsen reflekterer over skabelsesteologien og hvordan den får konkret udtryk i gudstjenester.
[http://www.gronkirke.dk/sider/nyhed/?tx_ttnews\[backPid\]=557&tx_ttnews\[tt_news\]=732&cHash=bc4fdc8d2ea6cdf8942e60fcdc78e7ab](http://www.gronkirke.dk/sider/nyhed/?tx_ttnews[backPid]=557&tx_ttnews[tt_news]=732&cHash=bc4fdc8d2ea6cdf8942e60fcdc78e7ab)
- **"Guds grønne katedral" v. Elisabeth Lidell**
Jorden er hellig og vi har ansvar for den. Et ansvar, som vi ikke har forvaltet til skaberværkets opretholdelse. Pilgrimspræst Elisabeth Lidell reflekterer over menneskets rolle i klimaforandringerne og vores ansvar over for skaberværket.
[http://www.gronkirke.dk/sider/nyhed/?tx_ttnews\[backPid\]=557&tx_ttnews\[tt_news\]=733&cHash=b636c7719e67b1c9db07a113c378be2e](http://www.gronkirke.dk/sider/nyhed/?tx_ttnews[backPid]=557&tx_ttnews[tt_news]=733&cHash=b636c7719e67b1c9db07a113c378be2e)

4. Børneaktiviteter

GPS-løb på Naturens Dag

Balle Kirke lavede engang et GPS-løb sammen med KFUM-spejderne på [Naturens Dag](#) (som i 2015 er 13. september). Løbet startede med en indledende fortælling om Gud og naturen. Desuden stod spejderne for en række aktiviteter; sejlads i meginjolle eller kajak, træklatring, forskellig mad over bål samt nogle lege for de mindste. GPS-løbet blev godt bedømt af de deltagende familier.

[Læs mere om dagen og download løbet, så du selv kan lave et.](#)

Klimastafetten for børn

Her er et forslag til, hvordan man kan planlægge en aftens aktiviteter for børn og unge, så de går derfra med en større viden om klima og hvordan klimaforandringerne påvirker vores klode. Forhåbningen er, at de børn og unge, der kommer i kontakt med materialet vil få en forståelse for vores rolle i klimaforandringer og, at de i fremtiden vil arbejde for et bedre klima. Materialet er lavet på et word-dokument, så det er lige til at printe ud og bruge. [Klik her](#) og få materialet.

Børneloppemarked

Et andet forslag kunne være at afholde et børneloppemarked, hjælp børnene med at rydde ud i deres legetøj, og sælge det i boder, overskuddet går til et klimaprojekt.

Tørke keglespil

Hvis der er brug for at røre sig lidt, er det en god idé at komme ud på gulvet og spille Tørke-keglespil. Lav to keglebaner. På den ene skal der være mange kegler og de skal stå tæt. Det skal forestille muligheden for at få rent drikkevand i i-landene. På den anden bane skal der kun være ganske få kegler og de skal stå meget spredt og langt væk. Det skal forestille muligheden for at få rent drikkevand i mange u-lande. Del nu børnene op i to hold og lad en lodtrækning bestemme, hvilken bane holdene skal have. I virkeligheden er det tilfældigt, om vi er født i den privilegerede del af verden, eller om vi er født i den del af verden, hvor man skal kæmpe for de fleste ting og altså også for at få vand. Lad børnene se hvor meget "vand" de kan få på f.eks. to minutter (Det er tilladt at rejse keglene op igen, når de er væltet).

Plant planter

Hvis I holder til i et hus med en lille have, kan I plante et træ eller en busk af den slags, der gror hurtigt eller har mange blade, f.eks. hassel og hylde. Græs er også en god plante at plante. I kan også spørge om der er nogle af forældrene eller de voksne, der kunne tænke sig, at I plantede et træ, en busk eller noget græs i deres have. Træer, buske og græsplæner er rigtig gode til at optage CO₂, som de laver om til ilt.

Hvis I ikke har en have at plante i, kan I også sætte nogle store stueplanter indendørs. De er gode til at absorbere CO₂ og kan leve inde.

Man kan også godt nå at plante solsikker, kikærter eller andre frø i små potter som børnene kan have med hjem og passe. De kan f.eks. plante dem et par søndage før skabelsestiden, og så have dem med i kirken og stille på alteret til en skabelsestids/høstgudstjeneste.

Syng Frøsangene sammen (se bagerst i dette hæfte)

Bag Klima-mums-kager

Inden I sætter jer til at snakke om klimaet, kan I bage disse småkager, som ikke er særlig belastende for miljøet at bage fordi alle ingredienserne produceres lokalt. Så køb ingredienserne økologiske og danske.

Klima-mums-kager

75 g økologisk smør
1 spsk. økologisk lynghonning
1 dl. økologisk sukker
2 spsk. økologisk piskefløde
1 dl. økologisk havregryn
1 knsp. Kanel
1 knsp. Salt
½ dl økologisk hvedemel

Alle ingredienserne røres sammen i en skål. Læg dejen i små skefulde på en plade. Der skal være temmelig meget mellemrum, fordi kagerne flyder meget ud.

Tryk dem lidt flade og bag dem i ovnen i 7 min. på 180 grader på næst øverste rille.

Indsamle lys og frimærker

I kirken og derhjemme bruges mange lys, med mange lysestumper til følge. Opsæt opsamlingskasser til lysestumperne i kirken. De kan afleveres til genanvendelse hos Danmission, som også gerne modtager afklippede frimærker. Dette er en oplagt grøn aktivitet også for børnene: få dem til at spørge bedsteforældre, naboer, skolekammerater etc. Om deres brugte frimærker og lysestumper. De kan også sammen dekorere en papkasse til at samle lysestumperne i, én til frimærker, én til papiraffald o.s.v

Forslag til andagt med børn

Salme: Den Danske Salmebog nr. 15 "Op al den ting som Gud har gjort"

Bibelsted: Matthæus-evangeliet kapitel 25 vers 33-40. Teksten handler om, at vi alle har ansvaret for hinanden.

Fortælling: En far og hans søn gik en morgen langs en stor, skøn sandstrand et sted sydpå på en dejlig ferieø. Alt var rigtig godt, bortset fra at der i nattens løb var skyllet tusinder af små havskildpaddeunger op på stranden. Hver især lå de nu og kæmpede for at komme ned i det livgivende vand, inden solens stråler tørrede dem ud, og de ville gå en smertefuld død i møde oppe i det tørre sand.

Drengen gik med det samme i gang med at tage den ene efter den anden og smed dem ud i vandet, så de kunne leve. Så mange han kunne.

"Det kan da ikke betale sig" sagde hans far, "der er alt for mange; det gør da slet ingen forskel!"

Men drengen, der stod med en lille havskildpaddeunge i hånden, så på den, kastede den ud og sagde:

"For denne her tror jeg nu nok det gør en forskel, far!" - og så fortsatte han med at gøre, hvad han kunne.

Bøn: Almægtige Gud! Vi kommer til dig med tak. Tak fordi du har givet os livet og den forunderlige jord, vi må kalde vores hjem. Men vi kommer også til dig i bøn om hjælp. Hjælp fordi vi har indset, at vi ikke bare kan købe en ny jord, når vi har ødelagt den her – jorden er enestående. Vi kan se, at vi må handle nu og derfor har vi brug for, at du lægger din hellige ånd til vores indsats. Vi beder dig om din hjælp. Vi kan endnu ikke se og næsten ikke mærke konsekvenserne af vores handlinger her i vores privilegerede del af verden, men vores medmennesker rundt omkring på jorden lever hver dag med konsekvenserne. Kære Gud. Du har betroet os jorden og vores medmennesker. Hjælp os til at hjælpe dem. Amen.

Salme: Den Danske Salmebog nr. 13 "Måne og sol"

5. Forslag til bønner, salmer, tekster, mm

Bønner

1. Herre, du giver os livet – fra øjeblik til øjeblik. Vi bekender, at vi er blevet fremmede i dit skaberværk. Giv os ærefrygt for alt som lever, for det spirende liv, for jordens høst, for hele den smukke myldrende

mangfoldighed, som tilhører dig. Velsign de mennesker, der dyrker den mad vi spiser, de hænder, der sår og vander og høster, så vi kan få mad. Vi takker for jordens gaver, der holder os i live. Amen.

2. Herre vor Gud og skaber

Vi takker dig for alle de velsignelser og rigdomme, du lægger i vore hænder.

Sammen med alt liv på den blå planet har du skabt os til din glæde.

Vi takker dig for hele skabelsen – for det fine samspil og tilpasningsevnen i livet af din hånd, generøst nok til alle.

For hele din skabning beder vi.

Vær hos dem, der dyrker og høster jorden så vi kan få mad på bordet.

Vær hos dem, der bearbejder høsten, så den pakkes og klargøres til salg.

Vær hos os, når vi køber maden.

Vær hos dem, hvor høsten er lille, hvor klimaforandringer gør det svært at dyrke jorden

Tilgiv os for den mad vi spilder og bare smider ud.

Lad din kærlighed gribe os, så vi handler med håb og kærlighed,
så livets træ kan blomstre

fra de mest enkle organismer til os, komplekse væsner,
så alle kan glædes over såtid og høsttid, kulde og varme,
sommer og vinter, dag og nat.

Giv os at høre livets kald fra din mund,

og lad os mærke din styrke i vore hænder til at tage vare på det,
giv os stemme, så vor bekendelse og lovsang giver dig ære
i dag og alle dage.

- Frit efter bøn af Martin Ishøy

3. Herre, vi lovpriser dig

For træerne med deres skønhed,

For luftens milde drag

For græssets liflige duft

Herre, vi lovpriser dig

For skyerne som sejler over himlen

For rytmerne i jordens liv

For stilheden i natten.

Herre, vi lovpriser dig

For stjernerne som blinker

For den friske morgenstund

For dugdråberne på blomsten.

Herre, vi lovpriser dig

For smagen af god mad,

for solen som går sin gang,

Og for livet som aldrig forsvinder.

- efter Dan George, Høvding fra bogen "du er min ø i havet" af Ray Simpson

4. Jordens bøn

Værn og beskyt mig, bryd ikke båndet!

Barn af min omsorg: jeg er din mor!
Min nød er din nød, min død er din død,
kommet fra jorden blir du til liv

Jeg er din næring, nedbryd mig ikke,
bryd brød med andre, nyd det, du får.
Mit brød er dit brød, min vin er din vin,
skoven og marken, blomstrende vår.

Jeg er dit livsrum, misbrug mig ikke,
brug mig forsigtigt, læg min sår.
Min kraft er din kraft, min pragt er din pragt.
Jeg er din fremtid år efter år.

Gud er vor skaber, kilden til livet!
Syng med skabte: Herren er stor!
Liv skal beskyttes, ikke forrådes.
Husk, barn af jorden: Jeg er din mor.

5. Vi takker dig barmhjertige Gud,
for jordens og havets skønhed,
for rigdommen i bjergene,
på det flade land og i floderne,
for fuglenes sang og for blomsternes ynde.
Vi lovpriser alle disse gode gaver
og beder om
at vi må tage vare på dem til glæde for vore efterkommere.
Giv os evne til stadig at vokse i taknemmelig glæde
over din rige skabelse,
dit navn til pris og ære
nu og altid.
Amen.
- *Vancouver 1983*

6. Solsangen
Allerhøjeste, almægtige, gode Herre
din er al ære, lov og pris og al velsignelse,
dig alene, du højeste, tilkommer det,
og intet menneske er værdigt at nævne dit navn!
Lovet være du, Herre, med alle dine skabninger,
især broder Sol,
som skaber dag, og du oplyser os ved ham,
og han er skøn og strålende med stor glans,
på dig, du højeste, er han et billede!
Lovet være du, Herre, for søster Måne og Stjernerne,
på himlen har du skabt dem, klare og kostelige og skønne.

Lovet være du, Herre, for broder Vind
og for luften og skyerne og godt vejr og al slags vejr,
hvorved du opholder alle dine skabninger.
Lovet være du, Herre, for søster Vand,
hvilken er såre nyttig og ydmyg og kostelig og kysk.
Lovet være du, Herre, for broder Ild,
ved hvem du oplyser natten,
og han er skøn og liflig og kraftig og stærk.
Lovet være du, Herre, for vor søster, Moder Jord,
som opholder os og bærer os
og frembringer alskens frugter og farvede blomster og græs.
Vi lover og priser Herren og takker ham
og tjener ham i stor ydmyghed.
Amen.

-Frans af Assisi

7. Kirkebøn i retning af 4 verdenshjørner - Med høstgaver

Pynt kirken med madvarer og høstgaver fra hele verden. Det kunne være honning, hvede, havre, gulerødder fra Danmark, kaffebønner fra Centralamerika, appelsiner fra Sydafrika og karry fra østen. Eller andre varer, som I har 'høstet' i supermarkedet eller den lokale gårdbutik.

Herre, vi lægger disse gaver fra dit store skaberværk i dine hænder. Vi takker dig for dem og den næring de giver os. Tilgiv os vor del i ødelæggelsen af din nøje balancerede verden, vort hjem og samfund. Hjælp os til at dele og hele din jord.

Lad os vende os mod øst - mod den del af verden, hvor du lod din egen søn føde. Gud, vi beder for alle folk, der dyrker jorden i Mellemøsten, ofte i ufredelige omgivelser. Vi takker for tahin, for kikærter, for sesam og oliven. Vore bønner rækker endnu længere mod øst, til Bangladesh, Indien, til Thailand, Japan og andre lande i det fjerne østen, hvor store flodbølger og oversvømmelser gennem de seneste år har skabt død og ødelæggelse. Vær med alle der dyrker jorden og de udfordringer som klimaforandringerne også giver der. Vi takker for karry, for frugter, fisk, soja og andre afgrøder som vi lever af fra øst. Herre, hør vor bøn!

Lad os vende os mod syd og bede for verden dér. Gud, vi beder for alle, der dyrker jorden i Europa. Vær med de landmænd, som er dybt forgældede og har svært ved at følge med pres og krav om mere og mere effektivt landbrug. Vi beder for bønder længere sydpå i Afrika, som mange steder kæmper med klimaforandringernes konsekvenser for vilkårene at dyrke jorden i og hvis varer ikke altid kan afsættes til de store markeder. Vi takker for appelsiner, kakao, vin og andre afgrøder vi lever af fra syd. Gud, vær du med dit folk mod syd. Herre, hør vor bøn!

Lad os vende os mod vest og bede for verden dér. Gud, vi beder for alle der dyrker jorden i Mellem- og Sydamerika. Vi beder for dem, som kæmper med uretfærdige handelsgange, der ofte ikke giver bønderne en retfærdig pris for deres varer. Vi beder for vores broder- og søsterfolk i Nordamerika, med hvem vi er tæt bundet sammen på godt og ondt. Giv du deres ledere visdom og mildhed, så de bruger deres umådelige magt til hele verdens bedste. Vi takker for kaffe, majs, bananer og andre afgrøder vi lever af fra vest.

Gud, vær du med dit folk mod vest. Herre, hør vor bøn!

Lad os vende os mod nord - mod den verden, hvor vi selv hører hjemme. Gud, vi beder dig for vores egen verden. Gør os taknemmelige for al den godhed, du viser os, at vi ikke behøver bekymre os for, om vi får mad i morgen. Vi beder også for vore broder- og søsterfolk i de andre nordiske lande, med hvem vi har så meget tilfælles. Også mod nord er der mennesker, der har det svært. Mennesker, der lider under en al for hastig eller helt skæv udvikling. Vi takker for lokal honning, for hvede, æbler og kartofler, der dyrkes og spises her, for fritgående dyr og nænsomme landbrug. Gud, giv os vilje til at vise omsorg og ændre livsstil. Gud, vær du med dit folk mod nord. Herre, hør vor bøn!

Gud, gør du forskellene mindre i den verden, hvor forskellene på fattig og rig er ubegribelig og hvor vores indbyrdes afhængighed af hinanden er så stor og konsekvenserne til tider overvældende. Vær du med alle dine børn - mod syd, vest, mod nord og mod øst. Det beder vi om. I Jesu navn, Amen.

Salmer

DDS 29 Spænd over os dit himmelsejl

DDS 22 Gådefuld er du vor Gud

DDS 476 "Kornet som dør i jorden"

DDS 728 Du gav mig o Herre en lod af din jord

DDS 730 Vi pløjede og vi såede

139 (i *Salmer og Sange i Kirke og Skole*, udg. 2000) "Den Gud der skabte lyset"

Læsninger

Præd. Bog 3,1-8: Alt har sin tid.

Johs. 15,1-8 "Jeg er vintræet I er grenene"

Vær en gartner.

Grav en grøft

Slid og sved

Og vend jorden.

Søg det dybe

Og vand planterne i tide.

Fortsæt denne møje

Og lad søde bække løbe

Og ædle og rigelige frugter

Springe frem.

Tag så denne mad og drikke

Og bær det til Gud

Som din sande gudstjeneste.

- *Julian af Norwich*

Når mennesket lovpriser Gud for skabningen,
synger det den kosmiske liturgi.

Og gennem mennesket
synger hele kosmos skabningens evige sang til sin skaber.
- Jürgen Moltmann

Alternativ nadverindledning – veksellæsning mellem præst og menighed

P. Lad os løfte stemningen – lad os løfte vore hjerter og række dem til Gud. Kom, Gud Helligånd og tænd vore hjerter, så vi længes og tørster efter dig. Kom over os, du livets ånd, og gør os til nye mennesker efter Guds sind, så vi må gå frem fra klarhed til klarhed.

Alle: Luk vore øjne op, så vi ser dit billede i ethvert menneske, så kærligheden vokser

P. Herre hør vor bøn:

Alle: Luk vore sind op så vi fornemmer dit skabende nærvær i hvert sanseligt møde med verden

P. Herre hør vor bøn:

Alle: Luk vore hjerter op så vi omvender os og oplever din søn vinde skikkelse i os og mellem os

P. Herre hør vor bøn:

Alle: Kom til os, så vi kan se din skønhed tindre i alverdens skaberværker og modtage din velsignelse, som lyser os i møde som skabelsens sandhed.

P. Herre hør vor bøn:

Alle: Lad kærligheden vokse i os, så vi bliver ét i al vores forskellighed og skabte mangfoldighed. Herre hør vor bøn. Amen

-Martin Ishøy 2012

Frø-sangen

F Gm
Alt det mindste som Gud skabte:
C7 F
Små, små frø du knap kan se
Gm
er det vigtigste i verden.
C7 F
Bare se hvad der kan ske'...

F Gm
... når et lille-lille-lillebitte frø,
C7 F
når et lille-lille-lillebitte frø,
A7 Dm
når et lille-lille-lillebitte frø
G C7 F
bli'r lagt i jorden

Alt bli'r til af selv det mindste:
I små frø, som ingen ser
er der mærkelige kræfter.
Ingen fatter hvad der sker...

Alt det store her i verden
har en gang vær't rigtig småt.
Ved Guds hemmelige under
bli'r det til noget stort og flot.
Tekst og musik: Geir Hegerstrøm